

Hukommelse og forståelse

Sådan træner I jeres hukommelse og læseforståelse med punktumkortene:

1. Vælg et kort og læs den grå færdige tekstsider.

Niveau 1: Sætningerne er korte og enklere at forstå.

Niveau 2: Teksten er længere og sætningerne er mere komplekse.

2. Læs teksten langsomt og gerne højt for dig selv eller en makker.
3. Lav sketchnotes. Tegn små symboler og skriv nøgleord på en seddel.
4. Tænk over teksten. Hvad er det vigtigste?
5. Find stedet på verdenskortet. Sæt din seddel dér, hvor teksten hører til.

Hvis du ikke ved, hvor stedet ligger, kan du bruge fx Google Maps.

Kig også på billeder af stedet. Billeder kan hjælpe dig med at forstå og huske teksten.

6. Fortæl teksten til en makker. Brug dine noter til at forklare indholdet.
7. Se på kortet igen efter nogle dage. Kan du stadig huske teksten?

Hvorfor er det god hukommelsestræning?

Teksterne er korte faktatekster med meget viden på få linjer. Det gør dem gode til hukommelsestræning, fordi du kan arbejde med **én lille tekst ad gangen** og nå at forstå den ordentligt.

Sketchnotes hjælper hukommelsen

Når du laver sketchnotes, bruger du både ord og billeder. Det gør det lettere at huske, fordi hjernen husker bedre, når du både ser og tænker.

Der findes ikke rigtige eller forkerte noter.

Når du laver sketchnotes eller skriver noter, er det ikke vigtigt, hvordan de ser ud. Det vigtigste er, at de hjælper **dig** med at huske.

Verdenskort hjælper dig med overblik

Når du sætter dine noter på et verdenskort, bliver viden koblet til et sted. Mange kan huske steder godt, og derfor bliver det lettere at huske teksten bagefter.

Viden i "lag"

Kortene hænger ofte sammen som en pyramide: verden → verdensdel → land → sted → dyr/naturfænomen

Du kan starte hvor det passer dig:

Nogle husker bedst **verdensdelen**, andre husker bedst **det konkrete** (fx et dyr). Begge dele er fint.

1 Video om
sketchnoting

Til lærere og pædagoger

Kortene som træning i hukommelse og tekstforståelse

Teksterne er korte faktatekster med høj informationstæthed. Den kompakte form gør det muligt for eleverne at arbejde grundigt med én tekst ad gangen.

Eleverne kan læse, genlæse og aktivt bearbejde indholdet ved at:

- udvælge nøgleord
- lave sketchnotes
- genfortælle teksten
- placere noter på et verdenskort.

Når information opdeles i små enheder, arbejder eleverne med det, der i kognitionspsykologien kaldes **chunking**. Hjernen har lettere ved at lagre og genkalde information, når den organiseres i mindre meningsfulde enheder.

Når elever tegner eller visualiserer indholdet, aktiveres både **verbal og visuel hukommelse**. Denne mekanisme kaldes **dual coding** og øger sandsynligheden for, at informationen lagres i hukommelsen.

Rumlig hukommelse

Når elever placerer deres noter eller sketchnotes på et verdenskort, kobles viden til et konkret sted. Dette aktiverer hjernens **rumlige hukommelse (spatial memory)**.

Placeringen fungerer som en **hukommelsesnøgle**, der senere kan hjælpe eleverne med at genkalde informationen.

Hierarkisk organisering af viden

Kortene er opbygget sådan, at viden kan organiseres i flere niveauer:

- verden
- verdensdele
- lande eller regioner
- steder og landskaber
- konkrete fænomener, dyr eller naturtyper.

Denne struktur svarer til det, man i læringspsykologien kalder **hierarkisk organisering** og **schema-dannelse**. Når viden organiseres i sådanne strukturer, bliver det lettere for eleverne at skabe overblik og huske information.

Nogle elever tager udgangspunkt i det overordnede niveau (fx verdensdele), mens andre husker konkrete elementer (fx et dyr eller et sted). Kortene understøtter begge måder at organisere viden på.

Individuelle noter styrker hukommelsen

Når elever selv vælger, hvad de vil tegne eller skrive i deres noter, arbejder de med **elaborativ bearbejdning**.

Det betyder, at eleverne aktivt omsætter informationen til deres egne symboler, billeder eller nøgleord. Disse personlige forbindelser styrker hukommelsessporene.

Det er derfor ikke vigtigt, hvordan elevernes noter ser ud. Det afgørende er, at de fungerer som **personlige hukommelsesnøgler**, som eleverne selv kan forstå og bruge.